

Nátin er rak og seinur á veg í ár

Teljingar vísa, at 30% minni er til av náta í ár í mun til onnur ár. Men Jens Kjeld Jensen, fuglafrøðingur, sigur ongan vanda vera fyri stovninum av teirri orsök.

LEO POULSEN

Nú fer náttíðin so smátt at nærkast og stundir eru at hyggja sær eftir glupinum.

Vanligt er á hvørjum ári, at bátarflokkarnir stevna út í hav at fáa fatur á hesum frálíka fugli, og fleiri eru teir, ið rættliga gera burtur úr náttatøkuni.

Hetta kemur eisini serliga væl við hjá fleiri monnum, nú stórvini ikki júst hanga á trønum, tí ein væleydnað náttasegong kann vera eitt kærkomið iskoyti til inntøkuna.

Og hóast fuglar í túsundatali verða tiknir hvørt ár, er sjáldan trupulleiki at sleppa av við teir. Vanlig sjón er at siggja menn standa í Vágshotni og selja á »marked«, og sum oftast verður alt rivið burtur.

MINNI TIL Í ÁR

Hjá teimum, ið væl dáma fugl, hevur kanska verið eitt sindur trupult at finna fatur á lunda í ár, tí fleygtíðin hevur yvirhøvd hildnast sera illa. So kanska tey í staðin fara at royna at fáa fatur á so mikið meiri náta, tó at teir fuglarnir ikki

kunnu samanberast.

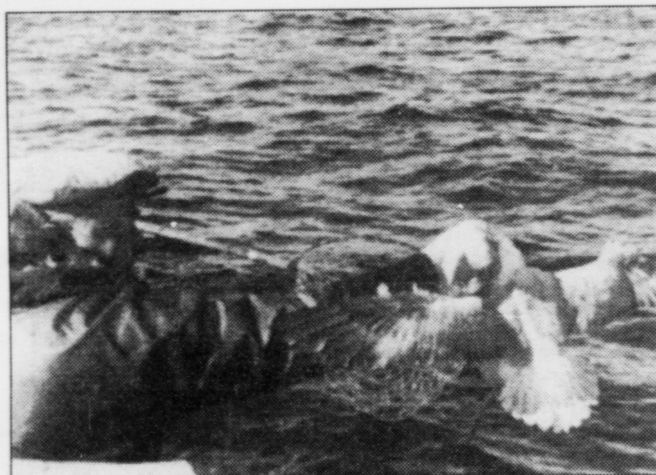
Men ikki er vist, at so nógv verður til av náta í ár, sum undanfarin ár. Tað er nevnliga nógv, ið bendir á, at minni er til av náta.

Jens Kjeld Jensen, fuglafrøðingur, sigur, at har, hann hevur talt í ár, eru eini 30% minni av náta í mun til onnur ár.

Sama lag er aðrastaðni, so sum hann hevur frætt, men hann sigur tó, at ikki ber til at mæta um, hvussu til stendur á stóru náttaplássunum.

SEINT Á VEG

Jens Kjeld sigur, at tað,

Nú náttíðin nærkast er nógv, sum bendir á, at nátin er í minking. Eisini kundi verið líkt til, at nátin er seinni á veg enn vanligt er.

hann hevur frætt frá fiskimonnum, er ikki nógvur náti at siggja til havs, og tann nátin, sum er, er rak.

Fuglafrøðingurin sigur, at tá hann kannaði reiðirini fyri góðari viku síðani sást, at nátin er seinur á veg í ár. Hann væntar tí, at vanliga náttíðin helst verður drigin nakað út í ár. Vanliga verður sagt, at náttíðin varar frá síðstu viku í august og eina viku inn í september.

Men um nátin er minkaður, er ikki vist, at hetta fer at merkjast munandi, tí stovnurin er væl fyri.

Í STØÐUGARI MENNING Í 160 ÁR

Jens Kjeld sigur, at náttastovnurin hevur verið í støðugari menning heilt frá tí at fuglurin kom til Føroyar fyrst í 1830-talinum. Livikori hjá náttanum hava eisini verið stak góð, ikki minst eftir at fiskiskipini oystu í tonsatali av slógví fyrirborð. Tað var sjálvandi »mad for Mogens« hjá nátunum, og Jens Kjeld heldur, at broytt mynstrið í hagarðingini av fiski seinastu 5-10 árinum umboð á skipunum, kann vera ein orsök til, at náttastovnurin nú er í eini minking.

Men Jens Kjeld leggur dent á, at eingin orsök er at óttast fyri stovninum.

um.

– Tað sigur seg sjálvt, at tá stovnurin nú í eini 160 ár hevur verið í eini støðugari menning, so má hann einaferð »toppa«. Tað kann væl vera, at tað er júst tað, sum hendir, og so fer hann at stabilisera seg á einum náttúrligum støði, sigur hann.

NÁTIN GERST SERA GAMAL

Annars er ilt at gera sær nakra greiða mynd av framtíðarvænnum hjá náttanum.

– Náti er ein fuglur, ið gerst ógvuliga gamal. Bógurnar eru ikki kynsbúnar fyri enn tær eru 10 ára gamlar, so ein minking í stovninum visir seg ikki veruliga fyrr enn um eini 10-15 ár, sigur Jens Kjeld.

Og nátin gerst veruliga gamal. Elsti náti, teir próvfast kunnu vísa á, varð ringmerktur fyri 43 árum síðani sum gamal fuglur, t.v.s. sum kynsbúgvinn. Tað vil so við øðrum orðum siga, at hesin nátin var í minsta lagi 53 ára gamal.

VÆL FYRI AT LIVBJARGA SÆR

Hetta, at nátin er rak, bendir á, at føðin vantar, men Jens Kjeld sigur, at nátin er ein fuglur, ið er sera væl fyri, tá tað ræður um at livbjarga sær.

– Nátin kann flúgva

langar leiðir at leita eftir mati, og skuldi verið tann fuglur, ið stendur seg best í so máta, sigur Jens Kjeld.

Nátin leggur eitt egg, og verður hetta eggð tikið, leggur fuglurin ikki uppafur tað árið. Vanliga verður sagt, at kemur 50% av eggnum undan, er hetta gott. Talið kann tó skifta millum 40 og 60%, men í meðal verður roknað við 50%.

Náttúrliga føðin hjá náttanum er eitt lítið slag av hoggislokki, nebbasild og reyðati.

Annars dugir Jens Kjeld ikki at siga, hví minni er til av náta í ár, tí veðrið var ikki serliga vánaligt um 20 mei, tá nátin leggur.

NÓGV KANN ÁVIRKA

Føðin er tó besta gitingin um, lavi nátin er seinni á veg enn vanligt.

Jens Kjeld visir eisini á, at um veðrið um veturin er ringt við nógvum vindi, spreiddist reyðatið, og tað ger tað truplari hjá náttanum av veiða føði.

Men tað eru nógvir lutir, ið kunnu ávirka støddina á stovninum, og føðin er so ein.

Í hvussu er tykist eingin orsök vera at óttast fyri náttanum, sjálvt um menn helst mugu brynja seg við toli at fara eftir nátungum.

Jens Kjeld Jensen heldur ikki, at orsök er at óttast fyri náttastovninum, tó at hann eftir øllum at døma er í minking.

Springarabólkur lagt beinini í Klaksvík

Ein bólkur av springarum legði í gjár beinini í Klaksvík.

Tá Sosialurin tosaði við Karstin Hansen, sýslumann, var ikki liðugt at merkja, men metti hann bólkinn at vera einar 150 springarar.

Ein bátur fann springarabólkinn um 8-tíðina í gjármorgunin úti móti byrgingini í Haraldssundi, men leingi vóru bert tveir bátar at reka. Komnir inn í Klaksvíkina vóru bátarnir framvegis bert fyri í tali, og samlaða talið av bátum

kom ikki longur upp enn á 25.

Springararnir vórðu hildnir til um 10-tíðina, og drápið gekk bæði skjótt og væl, sigur Karstin Hansen.

Tað er meiri enn ár síðani at grind legði beinini í Klaksvík, os hesin springarabólkurin kemur væl við.

Springararnir verða býttir millum menninar, ið luttóku í drápinum, upplýsir Karstin Hansen, sýslumaður.

Tað er meiri enn eitt ár síðani, at grind legði beinini í Klaksvík, so springarabólkurin kemur væl við.

